

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in administracija je v Ljubljani, Gradsko štev. 17/1. — Dopolni se ne vračaja. — Številka pri lekarnarstvu na označbo 225: letna K 120, za pol leta K 95, za četrt leta K 55, mesečna K 20, za tuzemstvo.

Številka telefona 352. — In tuži se v Ljubljani.

LETO IV. LJUBLJANA, dne 12. novembra 1921. ŠTEV. 122.

Zunanja politika.

Kot poročajo časopisi, zahteva Anglija, da zveza narodov sodi v konfliktu med Jugoslavijo in Albanijo. Baš zadnje dni smo čitali, da je veleposlaniška konferenca v Parizu končno veljavno določila našo mejo napram Albaniji in da ta sklep ni izpadel povsem povoljno za nas, ker pogoduje tudi albanskim interesom. Anglija se postavlja na stališče, da Jugoslavija ni upravičena s silo orožja nastopiti proti albanskim vpadom, temveč ima kot član zveze narodov v prvi vrsti predložiti sporno zadevo razsodišču v Ženevi. Ako so pariške vesti resnične, je Lloyd George zapretel z gospodarskim bojkotom, ako se ne uklonimo volji mogočnih zaveznikov.

V zadnjem času je naše prebivalstvo na albanski meji moralo pretrpeti mnogo razburjenja, ker so se ponovno dogodili vpadi albanskih tolpa na jugoslovansko ozemlje. Mi smo sami vso evropsko javnost opozarjali na pretečo nevarnost in smo stvarno obrazložili položaj, ki je od dne do dne postajal opasnejši. Ali nismo našli mnogo razumevanja, ker je za kulisami Italija vršila nalogo, ki ji ne šteje preveč v čast, ako hočemo italijansko velesilo smatrati za čuvarico evropskega mira. Vsa zapadna Evropa se je začela orientirati proti nam in skrajnik tega razvoja je depeša angleškega ministrskega predsednika na zvezo narodov, naj se nas pokliče na odgovor.

Naš položaj potemtakem ni razveseljiv. Vendar moramo zaupati v svojo notranjo silo in odklanjati predekosežno ingerenco sedanjih zaveznikov v naše vitalne interese. Mnenja smo, da z osiguranjem naših mej napram Albaniji služimo samo namenom evropskega mira, ki je bilo zanj albansko vprašanje vedno predmet resnega obravnavanja. Vsi dosedanj poskusi velesil, ustvariti v Albaniji vlado, ki naj bi domače razmere konsolidirala in privedla narod na višjo stopnjo civilizacije in državnosti, so se izjalovili. Zato mislimo, da je treba ta problem gledati z drug

gim merilom, kot vsak drug konflikt med evropskimi državami.

Vendar naša dobra pravica v tem primeru ni našla podpore. Odobravamo dosedanje vladne mere za osiguranje mej, ker nimamo drugega sredstva za konsolidacijo ondotnih razmer. Da smo ravnali v nasprotju z zahtevami zaveznikov, nas ne moti, ker se zavedamo svoje pravice in svoje moči.

Portoroška konferenca.

Glavni praktični pomen portoroške konference je imela biti gospodarska restavracija avstrijske republike. Antanta, ki je protektorka avstrijskega gospodarstva, skuša doseči koncesije nasledstvenih držav, da omogoči in olajša obnovo gospodarskih stikov Avstrije in Madžarske z ostalimi nasledstvenimi državami. Medtem se položaj v Avstriji vidno slabša. Proračunski deficit presega 150 milijard kron krožečega denarja je nad 90 milijard v prometu in se z obdobjem vredno naglo tiska dalje. Posledica tega je, da njegova vrednost od dne do dne pada. Pri nas je padla cena avstrijske krone, kljub temu, da izredno mnogo uvažamo iz Avstrije, že na 5 vinarjev in ima se vedno padajočo tendenco. Pri tem pa ne opazimo v Avstriji niti volje niti interesa ukreniti kaj radikalnega za zboljšanje teh razmer. Nasprotno izrablja Avstrija nizko stanje svoje valute v to, da sistematično konkurencira našo industrijo, ki ima neprimerno težji položaj. Vse naše akcije, da bi odprli merodajnim ljudem v Beogradu oči, da bi spoznali ta nezdrav položaj in zaščitili našo industrijo, so bili bob ob steno. Zadnja naredba o povišanju agia je nov dokaz, da sedanja vlada nima zmisla za domače delo.

Jugoslavija se udeležuje portoroške konference kot desinteresirana država. Po instrukcijah naših delegatov mi nimamo ne vzroka ne povoda prispevati z realnimi datjavami in koncesijami k umetnemu podaljševanju

nju avstrijskega gospodarstva. Naši interesi stoje tu med avstrijskimi in italijanskimi. Italiji se gre za gospodarsko zasiguranje tržškega zaledja, Avstriji pa za to, da ostane še naprej izvozna država za industrijske produkte in to posebno k nam na Balkan.

Zato je glavna tema razprav likvidacija uvoznih prepovedi, z drugo besedo, gospodarska politika odprtih vrat avstrijski industriji. Pri nas se je uvozna prepoved z dne 23. marca 1920, že pred letom dni likvidirala in nimamo sedaj nobenih uvoznih prepovedi, kakor so na primer na Češkem in v Avstriji.

Vendar je v naših začasnih trgovskih pogodbah z Avstrijo in Čehoslovako odprta možnost uveljaviti vsak čas neodvisno prepovedi uvoza ali izvoza, ako to zahtevajo narodnogospodarski ali državni interesi. Ti dve pogodbi sta zaenkrat podaljšani do konca letošnjega leta in bi bila koncesija, ki jo želi Avstrija in Italija omejitev v pogodbi nam zasigurate svobode. Menimo, da čas za tako delekosežno vezanje ni ugoden. Že mesec dni se trudimo doseči omejitev uvoza luksuznega blaga, ki ga vlada v svojih ukrepih tudi obeta in katerega nam ravno Avstrija in Italija najbolj vsiljujeta.

Prometna vprašanja, ki so predmet razprav konference v Portoroče, bodo po dosedanjem poteku soditi, običajno v pesku. Interaktivni komite za razdelitev voznega parka zboruje že dve leti na Dunaju, ne da bi bil prišel h kakemu praktičnemu rezultatu. Konferenca na Dunaju si je postala samonamen in najvno bi bilo pričakovati od nje rešitve železniških vprašanj. Južna železnica se s svojim avstrijskim omrežjem pogreza v deficite avstrijskih državnih prog, medtem ko Italija sploh noče resno razpravljati o vprašanju anuitete, niti o obračunu za proge južne železnice na zasedenem ozemlju. Da se prikrije nesposobnost konference, rešavati osnovna in principijelna vprašanja, se je omejila na vzpostavljane povprečnih tarifov za brzojavni in poštni promet v nasledstvenih državah.

Zato s polnim zadovoljstvom odo-

bravamo desinteresirano stališče naše vlade na teh regeneracijskih poskusih Italije in Avstrije na naš račun.

Spomenica pridobitnih krogov glede občinskih sodišč.

(Konec.)

Dovoljujemo si nadalje opozarjati na to, da je negledu na gornje konstatacije resno delo teh občinskih sodišč, katere se morajo ustanoviti za vsako občino, nemogoče. V Sloveniji sami je kakih 900 občin. Za vsako sodišče treba 5 do 7 sodnikov. V celoti bi torej sodelovalo v tej napravi kakih 4500 oseb. Nemožno je prvič najti ljudi zadostne stvarne izkušnosti v posameznih krajih, nemožno pa je poslovanje tudi zaradi stroškov. Občine teh stroškov nositi ne morejo. Čulo se je, da se hoče te stroške pokriti z diktiranimi globami. Tako postopanje bi bilo nečuvno in nevredno države na eni strani, na drugi strani pa največje opasnosti za trgovce, industrijale in obrtnike, kateri bi prišli pred sodišče. Stroški ne morejo biti majhni, ker je po poročilih nekaterih novih podana zahteva, da se plačujejo te članke občinskih sodišč za vsako uró z 80 K. Tudi če se ne kalkulira s to številko, so veliki in nezmagljivi stroški neizbežni.

Za naše gospodarske korporacije glavni argument, koji govori proti tej uredbi kot taki in proti občinskim sodiščem posebej, je pa gospodarske nature. Taka sodišča ogrožajo težko materijalno in moralno naše industrijale, trgovce in obrtnike. Vzeti jim morejo dober glas in ugled, izpostavljeni so šikanam in preganjanjem. Dejstvo je, da pri tej sestavi sodišč in pri odkazanem jim delokrogu ni mogoče računati na racionalno poslovanje, pa tudi ni zagotovljena potrebna objektivnost. Največja nevarnost obstoja, da posredno trpi tudi ugled naših rednih sodišč. Najtežji udarec bi bil, ako se v naši državi izgubi še vera in zaupanje v sodišča. Z ozirom na povedano smatramo,

Kronika razvoja hranilnic.

Sestavil: I. Moherič.

(Nadaljevanje.)

Državni zavod poštno hranilnice je imel dopolniti obstoječo mrežo občinskih, društvenih in okrajnih hranilnic in kreditnih zadrug, ne da bi bil imel morda namen, tekmovali glede vlog z njimi ali pa celo proti njim. Predvsem je bil dan nov močan impulz do najoddaljenejših občin in krajev, da lahko varno nalože denar in državnim financam nov vir dispozitive, brez posebne režije. Fischerjevi argumenti, da je državna uprava kot podjetnica okupirala s tem novo polje socialnega dela, da današnja akvizicija hranilnic ne odgovarja več potrebam revnih slojev, katere ima vzgajati, da si tvorijo sami kapital ter da se one omejujejo le na obrestovanje prihranjenih svot, se mi zdijo pri praktični pošto-denarnih uradov popolnoma pretrjavani. Vendar je vršil pošto-hranilni promet veliko vlogo potom v ustanovnem letu pridruženega in z zakonom z dne 19. novem-

bra 1887 napravljenega čekovnega in odračunskga urada. Ker je bil centralističen, je imel v gospodarskih odnosajih nedosegljiv pomen denarnoprometnega regulatorja.

Razvoj pošto-hranilnič. vprašanja po prevratu v naši kraljevini sem opisal v številkah 72 in 73. Hranilništvo se ni aktivirano in zaenkrat poslujejo samo naši pošto-čekovni uradi. Tudi za našo kraljevino je predvidena centralizacija pošto-hranilnega prometa pri Upravi fondov v Beogradu že v letošnjem finančnem zakonu, ki se ga praktično še ne da izvesti, ker je bila institucija poštne hranilnice v Srbiji do lanskega leta nepoznana in ker primanjkuje za izvršitev te organizacije personala in prostorov. Nerešeno je tudi še vprašanje obračuna terjatev in depojev naših interesentov pri bivši c. kr. poštini hranilnici na Dunaju, ker so tozadevna opetovana pogajanja ostala dosedaj vedno brez pozitivnega rezultata.

Mreža poštne hranilnice po posameznih provincah:

Štajersko: 474 nabiralnikov; na 1 nabiralnik je pripadlo l. 1910 47.31

km² in 3.022 prebivalcev; koncem l. 1910 je bilo 104.534 vlagatelj; na 1000 prebivalcev pripade 73 vlagateljev; od ustanovitve l. 1883—1910 je bilo 2.334.933 vlog v znesku 88 milijonov 7.605 K 57 vin.

Koroško: 209 nabiralnikov; na 1 nabiralnik je pripadlo l. 1910 49.41 km² in 1.810 prebivalcev; koncem l. 1910 je bilo 37.412 vlagatelj; na 1000 prebivalcev pripade 99 vlagateljev; od ustanovitve l. 1883—1910 je bilo 796.606 vlog v znesku 37.159.377 kron 69 vin.

Kranjsko: 183 nabiralnikov; na 1 nabiralnik je pripadlo l. 1910 54.40 km² in 2.851 prebivalcev; koncem l. 1910 je bilo 16.490 vlagatelj; na 1000 prebivalcev pripade 32 vlagateljev; od ustanovitve l. 1883—1910 je bilo 494.584 vlog v znesku 18.073.244 kron 08 vin.

Primorsko: 218 nabiralnikov; na 1 nabiralnik je pripadlo l. 1910 36.55 km² in 3.820 prebivalcev; koncem l. 1910 je bilo 89.742 vlagatelj; na 1000 prebivalcev pripade 108 vlagateljev; od ustanovitve l. 1883—1910 je bilo 1.901.178 vlog v znesku 133 milijonov 759.372 K 56 vin.

Dalmacija: 193 nabiralnikov; na 1 nabiralnik je pripadlo l. 1910 66.48 km² in 3.325 prebivalcev; koncem l. 1910 je bilo 32.263 vlagatelj; na 1000 prebivalcev pripade 50 vlagateljev; od ustanovitve l. 1883—1910 je bilo 572.474 vlog v znesku 51.457.926 kron 1 vin.

Lastniki čekovnih računov po posameznih deželah.

Dežela	1908	1909	1910
Niž. Avstrija	30.801	33.441	36.448
Gor. Avstrija	2.903	3.147	3.271
Salcburško	1.117	1.208	1.309
Tirolsko s Pred.	3.729	4.049	4.357
Štajersko	4.158	4.554	4.855
Koroško	1.252	1.352	1.449
Kranjsko	864	951	1.017
Primorsko	1.898	2.105	2.333
Dalmacija	352	392	420
Češko	22.364	24.265	26.098
Moravsko	7.658	8.443	9.079
Šlezija	2.152	2.370	2.581
Galicija	3.891	4.384	4.931
Bukovina	341	408	461

(Daje prilož.)

da je odveč dokazovati podrobno, da bi ta uredba s svojimi določili, izvajana po občinskih sodiščih z najrazličnejšo prakso, mogla kakorkoli pomagati do tega, da se ublaži položaj, olajša aprovizacije in znižajo cene. Zdrava trgovska konkurenca in prava trgovinska politika, koja štiti tudi interese številnih konzumentov, ter red in stanovitnost v državni upravi, more edino voditi poleg razumne komunalne politike v večjih konzumnih centrih do izboljšanja in olajšanja težkega položaja glede aprovizacije prebivalstva letošnje leto, katero je izredno težavno in abnormalno na eni strani vsled nesrečne letine, na drugi strani vsled hitrega propadanja naše valute. Vsakemu razumnemu gospodarju pa mora biti jasno, da industrija, trgovina in obrtnost ne more biti odgovorna in kriva za težavne razmere, katere so izzvale letošnje posebne neugodne prilike. Iz vseh teh razlogov stavljamo kot poklicani zastopniki industrije, trgovine in obrta nujno prošnjo, da se takoj ukine uredba o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije.

Spomenico so podpisale: Trgovska in obrtniška zbornica za Slovenijo, Zveza industrijalcev na Slovenskem ozemlju, Zveza trgovskih gremijev in zadrug v Sloveniji, Pokrajinska zveza obrtnih zadrug v Ljubljani in Gremij trgovcev v Ljubljani.

Prodaja žganja in špirta.

(Konec.)

Pri prodaji je razlikovati med prodajo od 5 litrov in več (prodaja na debelo) in prodajo izpod 5 litrov (prodaja na drobno).

Če se proda komu naenkrat 5 ali več litrov žganja opojnih tekočin (od ene ali več vrst), se mora vpisati ta prodaja takoj, količine pa, ki posamezno ne znašajo 5 litrov, se vpišejo sumarno na konec dneva.

Pri prodaji količin od 5 litrov ali več se mora vpisati v register tudi ura, ko se je dotična količina prodala ali oddala.

Kdor kupi 5 litrov ali več žganja opojnih pijač, mora prodajalcu pismeno potrditi, da je to količino tekočin res kupil. Ta potrdila (ki niso zavezana taksi), priloži prodajalec registru. Enako je s potrdili, ki jih dobi od prodajalca za domačo potrebo skuhanega a naknadno zatrosarinjenega žganja.

Koncem vsacega četrtertletja zaključil prodajalec register in ga odda najkasneje v 10 dneh po sklepu četrtertletja (do 10. januarja, 10. aprila, 10. julija in 10. oktobra) pristojnemu oddelku finančne kontrole v cenzuro. Še pred oddajo registra za pretečeno četrtertletje pa mora prodajalec zalogo, kakor jo kaže sklepni račun koncem četrtertletja, prenesti v novi register. Čim oddelku finančne kontrole register preizkusi, ga vrne prodajalcu, ki sme z njim prosto razpolagati.

IV.

Vsi prodajalci in točilci alkoholnih pijač, t. j. žganja, špirta, likerjev, ruma, konjaka, vina in piva itd., ki kuhajo žganje za domačo potrebo trošarine prosto, morajo vso dotično proizvodno dobo voditi poleg prej omenjenega registra še poseben račun o žganju, ki so ga skuhal brez plačila trošarine za domačo potrebo. V ta račun morajo vpisavati sproti vsake porabe ali prodaje za domačo potrebo skuhanega žganja in vedno navesti dan, kdaj se je žganje uporabilo, koliko in katere vrste (slivovka, hruševica itd.) je bilo to žganje in končno kolika je bila njegova jakost.

Opozorjamo pa, da se sme za domačo potebo trošarine prosto nakuhano žganje prodati le, če prodajalec svojo namero prej prijavi pristojnemu oddelku finančne kontrole in plača pripadajočo trošarino, ker bi se sicer smatrala on in kupec žganja za tihotapca in kaznovala, a vsak zase, najmanj s petkratnim zneskom redne trošarine; povrh tega bi pa moral prodajalec plačati še redno trošarino in žganje bi se zaplenilo kot tihotapljenno blago.

V.

Kdor proti predpisu ne vodi registra o prejetih in prodanih količinah žganja opojnih pijač ali računa o potrošnji trošarine prosto skuhanega žganja za domačo potrebo, se kaznuje prvič s 50 dinarji, v vsakem ponovnem primeru pa s 100 dinarji.

Z enako globlo se kaznuje, kdor sicer vodi omenjene račune, a ne vpisuje vsega provočasno ali pa ne tako, kakor je predpisano in sploh vsakdo, kdor natančno ne izpolnjuje obveznosti, ki smo jih omenili pod III. in IV.

Kdo je danes kompetenten za odmero dohodnine?

Pod tem naslovom smo pred kratkim objavili članek, kjer se izraža mnenje, da so za odpravo odmernih dohodninskih zastankov kompetentne edino le dohodninske cenilne komisije.

Zavzelo se je stališče, da je z dnem objave finančnega zakona za leto 1921 (Uradni list št. 90/240, iz l. 1921), to je z dnem 14. julija t. l. prešla v vsakem oziru odmerna pravica za dohodnino od davčnih oblasti na nanovo vzpostavljene davčne komisije. Kakor smo poizvedeli od kompetentne strani, se s tem tolmačenjem strinja tudi finančna delegacija, ki je že z odlokom z dne 20. julija 1921, št. A. I. 786/3, odredila, da imajo odmero za davčno leto 1921, in vse odmerne zastanke iz prejšnjih let brezpo- gojno izvršiti komisije.

Možno je le, da so se plačilni nalogi o že prej izvršenih odmerah v nekaterih primerih dostavili šele po objavi finančnega zakona, to pa le radi znanih manipulativnotehničnih težkoč, ki obstoje v glavnem v tem, da je poštna uprava odrekla nadaljno pavšalizacijo dostavitev v lokalnem prometu. Nikakor pa ni imela finančna uprava namena, umetno podaljšati kompetence davčnih oblasti.

Sicer se nam pa poroča, da so imenovanja članov davčnih komisij do malega že izvršena in da se dekreti začasno dostavljajo te dni. Da se to ni zgodilo že prej, je povsem razumljivo, ker so potrebne poizvedbe o politični pripadnosti nominiranih kandidatov in druge ugotovitve o njihovih osebnih lastnostih, kar se je moglo s potrebno natančnostjo izvršiti šele pred kratkim.

Razvoj železniškega omrežja v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

Sporazum je zopet oviral § 27 koncesijske listine z dne 23. septembra 1858, ki proglašala južnoželeznične linije za nedeljive. Zato je bilo treba zopet nove pogodbe z avstrijsko vlado. Vprašanje se je kompliciralo in končno je bila sklicana anketa, ki je imela najti primerno izhodišče.

Da bi skončala poguben konkurenčni boj z ogrskimi državnimi železnicami, je sklenila južna leta 1879. z njimi tarifni kartel. Po njem se je razdeljevalo ozemlje na prometne cone, po katerih se je promet oziroma čisti dobiček po stopnjah porazdelil. Donavsko-dravski promet je pripadel po obeh zagrebških zvezah ogrskim državnim železnicam, promet Sisek-Zagreb - Karlovec in reški promet pa so si delile ogrske državne in južna na polovico, tovar na progah Budimpešta - Kanizsa po zagrebških progah je pripadel 40% južni in 60% ogrskim državnim železnicam.

Komaj se je situacija malo ujasnila, ko se je isti prometni spor ponovil glede Pontebške zveze med Rudolfovo in južno. Nedovršena Rudolfova konkurenčna progla je zahtevala za svoje privlačno ozemlje polovico tržaškega prometa in spor, kakor pozneje povedano, se je poravnal šele 21. avgusta z intervencijo trgovskega ministrstva. Interesenti južne železnice so dosegli veliko zadoščenje, da so v boju za važen promet v in iz Trsta zmagali.

Dober teden poprej, 12. avgusta 1879 je sklenila južnoželezniška družba z vlado pogodbo o železniškem prometu v novem tržaškem pristanišču. Na podlagi omenjene pogodbe je prevzela južna na lastne stroške stavbo in obrat vseh železniških prog in dovoznih cest, ki so bile potrebne za zvezo kolodvora s pristavnimi skladišči, za medsebojno zvezo pristavnih skladišč in hangarjev ter pristana, dalje zgradbo 4 mobilnih dvigal in vzdrževanje omenjenih stavb, ki so prešle takoj po dovršitvi v državno last. Kot odškodnino za te stavbne investicije je smela južna železnica pobirati tarife pristojbine za prevoz blaga z ranžijskega kolodvora v pristanišče in sicer po tedanji določbi 3 krajcarje od 100 kilogramov. V slučaju pa, da bi se vlada odločila plačati stavbene anuitete v znesku 25.000 fl., pa po 2 krajcarja za stotak. Dalje naj bi tudi skladiščno podjetje plačevalo za souporabo železniških prog pripadajoči pavšal. Pogodba je bila sklenjena za celo koncesijsko dobo južne železnice, državna uprava pa si je pridržala pravo, da po preteku petih let, počenši s 1. januarjem 1880. leta proti vsaj enoletni odpovedi prevzame stavbe proti prekupni ceni v višini še ne izplačane odkupnine oziroma po njeni popolni amortizaciji, brezplačno. Južni je bila v vsakem slučaju omogočena odločilna vloga in ingerenca ob novem pristanišču, s celo lego ranžijskega kolodvora in tem močnejše s prometnim obratom na skladiščnih zvezah.

Z razpravo delitvenih pogodb je začel najprvo avstrijski parlament. Vlada je predložila že 1. decembra 1876 omenjeni osnutek. Najprvo je bil odkazan podrobni razpravi v železniškem odseku. V parlamentu, kjer je obstojala velika opozicija, je naletel na ostro kritiko, s katero je sprejemala opozicija (dr. Menger) sploh vse pogodbe. Vrh tega je situacijo poostiril še tisk, ki je porabil za geslo svoje kampanje državi dolžni znesek 27 in pol milijonov fl. za zvezo Trst-Dunaj in 30 milijonov lir za beneške železnice. Vendar je dr. Herbst obvladal situacijo s svojimi predlogi, da je bila osnova dne 2. sušca 1877 odglasovana.

Medtem pa se je bila v Italiji razvila neprijetna napetost. Vsled fiktivnih in iskanih dvoumnosti v pogodbenih določbah in napačnega razlaganja, katerih se je poslužila vlada glede obračuna prevoznih sredstev in izdaj tekem pogajanj od 1. januarja 1875 do 1. julija 1876 je nastala sporna diferenca 37 milijonov lir. Pravzaprav je razlika znašala le 7 milijonov, medtem ko je bilo drugih 30 milijonov zaostali dolg italijanske vlade. Vsaka nada na sporazum je izginila. Vrh tega je pa že potekal rok najema prometa s 1. julijem 1878 in vlada je splošna negotovost, ali bo južna še obnovila najemno pogodbo ali ne. Občni zbor ni mogel 30. junija 1877 zadeve odločiti, kakor se je pač splošno pričakovalo, ker je italijanska vlada plačala samo 65 milijonov, ki so bili že zapadli, ko se je Italija polastila odstopljenih železnic, medtem ko so bila pogajanja glede vznege parka in ostalih obrokov še brez rezultatov in s tem tudi pregled finančnih posledic delitve in izvršitve pogodb nemogoč.

(Dalje prihodnjt.)

Izvoz in uvoz.

Uvoz luksuznega blaga bo prepovedan. Uvoz luksuznega blaga in onih proizvodov, ki se izdelujejo doma, se namerava prepovedati. Izdane bodo odredbe za pospešitev izvoza, zlasti lesa in lesnih produktov. Za tihotapstvo bodo uvedene stroge kazni.

Svoboden uvoz v Rumunijo. Rumunska vlada je dovolila svoboden uvoz v Rumunijo. Obenem je stopila v veljavo določba o novih carinskih tarifah, ki so zvišane na 200 do 500 odstotkov.

Izvoz krompirja na Madžarskem. Deželni senat za ljudsko prehrano je popolnoma prepovedal izvoz krompirja in postavil promet s sladkorjem pod stalno kontrolo. Z ozirom na ceno jaje

v inozemstvu, je bilo izvoznikarjem naročeno, naj prepuste notranji uporabi toliko količino jaje, ki presaga razmersko število 1 : 1. Dovoljen je uvoz masla.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Jugoslavija naroča tekstilno blago na Češkoslovaškem. Naša vlada je odposlala v Bratislavo dr. Stričevića, da naroči v slovaških tekstilnih tvornicah blago za našo vojsko.

Naš trgovski promet s Trstom. V prvem polletju t. l. smo izvozili v Trst po železnici 608.000 q blaga, iz Trsta v Jugoslavijo pa smo uvozili v istem času 401.800 meterskih stotov.

Čehoslovaška in rumunsko žito. — Čehoslovaška vlada se pogaja z Rumunijo glede 5000 vagonov žita, posebno pšenice, katerega namerava nabaviti v Rumuniji. Vlada hoče povečati zalogo žita, da prestriže nit vlačanju cen.

Industrija.

Travnica železnih konstrukcij in poljedelskega orodja v Smederevu. V Smederevu se gradi velika tvornica železnih konstrukcij in poljedelskega orodja, ki je podružnica tvornice, topilnice in livarne v Rečici (Rumunija), katero upravlja angleški kapital.

»Koranit«, tvornica azbestnega škripljeveca v Karlovcu je začela obratovati. Tvornica zaposluje za sedaj 120 delavcev in ima 150 HP.

Obrt.

Vloge obrtniških združenj kolka proste. Vse vloge in priloge v obrtno-združnih zadevah so kolka proste.

Denarstvo.

Naše zunanje posojilo. Vlada je dobila povoljne vesti o sklenjenem posojilu, o izplačanju vojne odškodnine in francoski izplačitvi za ruske begunce.

Nova valutna uredba. Uredba o regulaciji prometa z devizami in valutami je v glavnem že gotova. Konferencam o reguliranju prometa so prisostvovali bančni strokovnjaki iz Beograda, Ljubljane in Zagreba. Nova uredba bazira na sledečih načelih: arbitraža bo ukinjena; kupčija z devizami in valutami bo prenešana na Narodno banko, ki bo vršila ta posel s pomočjo strokovnjakov (iz Ljubljane bo baje poklican ravnatelj Praprotnik); v vseh važnejših denarnih trgih bodo osnovani posebni odbori iz zastopnikov trgovine, industrije, obrti in denarnih zavodov, ki bodo dovoljevali devize uvoznikom, v prvi vrsti le za neobhodno potrebno blago; izvozniki bodo morali oddajati vso valuto poslovnim, ki bodo izplačevali protivrednost v domačem novcu po dnevnem kurzu takoj po reprezentaciji; carinarice bodo zahtevale dokaz, da so uvozniki kupili za uvoz potrebno valuto pri eni od upravičenih poslovnih. Banke bodo morale odstopiti svoje dobroimetje na tujih valutah in devizah deviznemu oddelku finanč. ministrstva po dnevnem kurzu, ko stopi naredba v veljavo.

Radi padca avstrijske valute se je dvignil tečaj madžarske kronske rente na Dunaju. Madžarska kronska renta je notirala v prvi polovici junija še 250 kron, vzdignila pa se je do 24. oktobra na 1000 kron.

Nov pravilnik za zaščito dinarja. Na seji ministrskega sveta 8. t. m. je bilo sklenjeno, da se izdela nov pravilnik, ki bi imel zakonsko moč. Podrobnosti, ki bodo sprejete v pravilnik, ostanejo zaenkrat tajne, da ne bi neodgovorni faktorji podvzeli že vnaprej korake, da bi se medtem rešili projektiranih zakonov. Pravilnik bo, kakor se poroča iz Beograda, razširjen na celo državo.

Izguba meščanskih časti in zapor. V novi uredbi o prometu z devizami in valutami bo predvidena za tihotapstvo valut in deviz izguba meščanske časti in zapor.

Promet novčanic naše Narodne banke se je povečal za 88.175.705 din., ter je znašal 31. oktobra 4.495.432.420 din. Med 22 in 31. oktobrom se je zmanjšala kovana podlaga za 5.488.920.91 din. ter je znašala 424.919.358.72 din.

Svinčeni rudnik v mežiški dolini. — Kakor znano, je prevzel neki angleški

Izjava

(Konec.)

Ako bi torej naša oblast pred enim letom jugoslovanskim trgovcem z urami rekla: Ti si glasom fakture kupil ure za 1 milijon naših kron in ti smeš imeti 10% čistega zaslužka, imel bi ta trgovec, ako bi vse svoje blago tukaj prodal, 1.100.000 jugoslovanskih kron, on bi torej za nabavo blaga moral še pridati iz svojega žepa 900.000 naših kron, če jih namreč ima, da nakupi isto količino blaga, katero je imel eno leto prej, če pa je tvoril tisti milijon, katerega je pred enim letom investiriral v to kupčijo, celo njegovo premoženje, tedaj ne bi bil v stanju še kaj pridati, efekt bi bil ta, da kljub živahnemu obratu ni ničesar pridobil, nasprotno pa izgubil, ker ima danes vsled novega kupa samo polovico svoje lanske zaloge.

Čim slabša je naša valuta, tem manj blaga moremo kupiti v inozemstvu, ker treba je ob manjši vrednosti denarja tem večjo množino denarnih sredstev.

V istem nesigurnem položaju se nahajajo tudi obrtniki. Vzemimo samo sledeči dogodek, kateri se je pripetil zadnji čas. Cena raznemu lesu je poskočila od septembra za 300 K in več pri m³. Ako je mizar, ki ne razpolaga z velikim kapitalom, sklenil začetkom septembra sklep, glasom katerega se zaveže tekom 2-3 mesecev dobaviti strankam pohištvo za 5 navadnih spalnih sob in ako za čas sklepa še ni imel potrebnih materialov v svojem skladišču, ampak si ga nabavi mesec pozneje, bode zgubil pri vsakem m³ lesa, ki ga mora kupiti, 300 K, ker ni vzel napredvideno višanje cen v svojo kalkulacijo in ker je po obstoječi praksi, tudi za slučaj, da je bilo po njegovem znanju pričakovati stopanje cen, nedopustno, vpoštevati še v normalnih razmerah

okče priznane nevarnostne premije (Risikoprämie).

Ali je kmet, kateri je gozdni posestnik, kriv, če zahteva danes za svoj les 300 K več, kakor pred 1 mesecem? Kmet s svojim treznim vpogledom na gospodarski svet občuti na lastni koži nizko stanje valute, kajti če si tudi naroči brez posredovanja trgovca neposredno iz češke tovarne kak stroj, je razlika tako velika napram prejšnji ceni, da mora tudi on cene svojim pridelkom sorazmerno povišati, ako noče postati še revnejši kakor je bil pred vojno.

Ako se trdi, da je trgovec in obrtnik kriv druginje, je istotako neupravičeno, kot če se trdi, da je država tega kriva. Naša država, zadolžena in izčrpana vsled mnogoletne vojne, ne more svoje valute tako dvigniti, kakor to želijo njegovi najboljši in najkompetentnejši činitelji.

Mi slovenski in posebno mi mariborski trgovci smo tako neznatna peščica ljudi, da v tem ogromnem in skrajno kompliciranem aparatu, kateri regulira cene inozemskih in tuzemskih izdelkov in povzroča druginjo, sploh ne pridemo v poštev. Vsaki opazovalec razmer ve, da je Maribor še jedno najcenejših mest v Jugoslaviji in da je legitimno trgovstvo vedno stalo na stališču primerne zaslužke po strogo solidnih trgovskih principih.

Mi se borimo danes z nesigurno valuto, s čisto trgovsko konjunkturo, s konzumnimi društvi, mi se borimo z ogromnim naraščanjem cen vseh trgovskih pripomočkov, z vedno naraščajočimi davki in carinami in z nesigurnostjo pri dobavi, ker včasih po cele mesece čakamo na dostavitev blaga, katero smo po cele mesece prej naročili in takoj plačali.

V vsaki državi z zdravim trgovsko politiko napram lastnemu trgovcu se je treba opirati na obče priznano načelo »Das Kostengesetz«; Der Preis bestimmt sich nach den Kosten, um die betreffende Ware wieder auf

den Markt zu bringen«. Iz tega principa izhaja sledeče: Ako bi se v Mariboru potom odredb zadržal današnjim razmeram svetovnega trga odgovarjajoči razvoj cen, naša valuta pa bi še nadalje padala, pomenilo bi to ogromno oškodovanje našega trgovstva, katero bi pri konsekvantnem izvajanju te prakse in pri eventuelnem še nadaljnjem padanju naše valute moralo zgubiti svoj razpoložljivi kapital ali pa ustaviti svoj obrat.

Trgovec spada med produktivne sloje države! Ako se bode naredbenim potom onemogočila ali otežkočila našim trgovcem nabava in vnovčevanje blaga, bode neposredna posledica ta, da slovenski trgovec ne bode zmožen konkurence z onim trgovcem, kateri živi v onih pokrajinah naše države, v katerih trgovec uživa večjo možnost samostojnega delovanja. Ti trgovci si bodo s svojim temeljnim kapitalom mogli vedno nabaviti isto količino blaga, dočim bo pri nas vedno manj blaga in vedno več investicij.

Iz vsega tega izhaja, da vprašanje, kateri dobiček se ima smatrati za primeren, ne more trgovec poedinec rešiti. On lahko kalkulira od slučaja do slučaja, vendar pa, dokler valuta pada, ne more vedeti, če je njegova kalkulacija pravilna ali ne. Za časa konstantne valute, če tudi slabe, trgovec lahko sigurno dela s primernim nizkim zaslužkom, ker si za isti vloženi denar lahko kupi isto količino blaga in še nekaj prihrani, v današnjih razmerah pa bi morala biti tudi pri nas merilo za presojo čleaga trgovskega položaja relacija naše krone napram švicarskemu franku.

To velja posebno glede onih proizvodov, kateri se pri nas ne proizvajajo in ki se držijo glede cen švicarskega franka. Glede domačih proizvodov pa bi morali oni strokovnjaki, kateri imajo največ vpogleda v ekonomsko življenje države in posameznih pokrajin, ustanoviti sporazumno s trgovci višino domačega primerne dobička.

Stojimo torej na stališču, da vlada sestavi poseben odsek, v katerega naj se pritegnejo trgovci in obrtniki kot strokovnjaki ter zastopniki trgovske in obrtniške zbornice, kakor tudi zastopniki konzumentov, ki naj bi predelali obširno stvarino dopustnosti trgovskega dobička. Le na podlagi sklepov tega odseka lahko deželna vlada izda naredbo o dopustnih trgovskih dobičkih. Dokler tega nimamo, nima nihče pravice trgovcu predpisati, s kakšnim dobičkom da sme delati. Te pravice si ravno tako tudi ne morejo prisvojiti cenilni uradi, ker za Slovenijo nimajo nikake delovne pravice. V tem oziru bi prišla v poštev seveda le naša okrajna sodišča kot prva inštanca.

Praga 1921. Vzorčni velesejmi. — Sejmska direkcija nas obvešča, da je izšel ca. 650 strani debel katalog vzorčnih velesejmov v Pragi. Katalog vsebuje na 3. mednarodnem vzorčnem velesejmu zastopane tvrdke in ima sledečo vsebino: Častni organi sejma, upravni sejmiski organi, seznamek uradnih zastopnikov tujih držav v Pragi, pregled posameznih strok, uvod, informacije za obiskovalce sejma, razlaga okrajšav, situacijski načrt izložbe z legendo, alfabetični seznam firm, seznam strojnic, seznam grup in seznam blaga. Inserati se nahajajo po vsakem imenovanem delu. H katalogu se dobi v 10 jezikih sestavljen ključ, s katerim moremo hitro najti željeno tvrdko, stojnico, grupo in predmet v katalogu. Katalogova lična zunanost in ogromen adresni material, zbrani sistematično in prav pregledno, jamči vsakomur od razstaviteljev za uspeh. Na drugi strani je neobhoden pripomoček za vse one naše trgovce, ki delajo s Čehoslovaško. Nihče ga naj ne pogreša. Naroča se pri »Aloma Company« na Kongresnem trgu št. 8 v Ljubljani in podružnici v Zagrebu, Duga ulica 33, ter stane 20 dinarjev, 650 strani obsegajoč adresni material je vreden naših 80 K. Zato želimo, da naši gospodarski krogi pridno posegajo po njem.

20

Pomanjkljivo frankirane pisemske pošiljke iz sledečih držav so še sedaj podvržene portovni najemnini:

Danska, Švica, Finska, Norveška, Italija, Francija, Avstrija, Švedska, Bolgarija, Kongo, Holandija, Tunis, Belgija.

Od novega leta 1922 naprej pa velja najmanjšna pri portu iz vseh držav svetovno poštne zveze.

Najmanjša portovna pristojbina za premalo frankirane pošiljke je dogovorno določena na 30 zl. c., oziroma 60 par = 2.40 K.

Dopolnitev pristojbenika za mednarodni paketni promet.

V Avstrijo: za pakete od 10 do 15 kg: težno pristojbino 22.05 dinarjev = 88.20 K. Za pakete od 15 do 20 kg: težna pristojbina: 27.65 D = 110.60 kron.

V Grčijo je popraviti težno pristojbino: od 12.25 D na 17.50 D = 70 K. V Švedsko je popraviti težno pristojbino: od 22.75 D na 28 D = 112 kron.

V Veliko Britanijo je popraviti težno pristojbino: od 23.80 D na 27.30 dinarjev = 109.20 K.

Končna opazka.

Da ostane pristojbenik v celoti vedno v veljavi, treba je posamezna postojanke po tozadevnih obvestilih, ki izidejo v »Trgovskem Listu« točno popravljati oziroma izpopolniti.

Brzovjavni pristojbenik

za inozemski promet evropskega obsega. (Navadne pristojbine za eno besedo po najcenejši poti)

Zap. št.	V državo (deželo)	Pristojbine v		Opazke
		Din.	K	
1	Albanija	1.90	7.60	{ via Italija samo za Valono za druge kraje: 2.75 — 10.30 K
2	Avstrija	0.90	3.60	
3	Alžir	1.75	7.—	
4	Belgija	1.45	5.80	V inozemskem prometu se računa vedno ena beseda več kakor se jih šteje.
5	Britanija	1.90	7.60	
6	Bolgarija	0.75	3.—	
7	Čehoslovaška*	1.25	5.—	50% znižanje pristojbin so novinarskim (časopisnim) brzovjavkam priznale države pod št. 2, 5, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 21, 22, 23, 25, 24, 26, 27, 28, 29, 30.
8	Danska	1.45	5.80	
9	Estonija	2.65	10.60	
10	Finska	1.95	7.80	*) časopisne: 40 par = 1.60 K
11	Fiume (Reka)	0.90	3.60	
12	Francija	1.25	5.—	
13	Grška kopno in otokajParos in Euboea	0.90	3.60	{ Imbros, Lemnos, Tenedos, Mies, Samos, Mitelene. ostali otoki via Orče.
14	Ostali grški otoki	1.40	5.60	
		1.075	4.30	
15	Holandija	1.45	5.80	Pristojbine v države ostalega svetovnega omrežja vsebuje št. 18 služb. lista p. b. r. Ljubljanskega iz l. 1921. — tam so navedene tudi razne prometne omejitve, katere naj občinstvo pri predaji uvažuje.
16	Islandija	3.50	14.—	
17	Italija	0.90	3.60	
18	Letonija in Litvanija	2.65	10.60	
19	Liechtenstein	1.10	4.40	
20	Luksemburška	1.45	5.80	
21	Madžarska	0.90	3.60	
22	Nemčija	1.25	5.—	
23	Norveška	1.95	7.80	
24	Poljska	1.25	5.—	
25	Portugalska	1.80	7.20	
26	Rumunija	0.90	3.60	
27	Rusija			
28	Španija	1.60	6.40	
29	Švedska	1.60	6.40	
30	Švica	1.10	4.40	
31	Turčija	2.4575	9.83	Za Palestino in Sirijo: 7.75 D = 31.— K; za Mezopotamijo: 19.275 D = 77.10 K.
32	Swobodnomesto Danzig	1.45	5.80	

17

Kolki in neposredne pristojbine.

(Konec.)

Ker so kazenski zneski tako mnogovrstni, bomo pripomnili višino kazni, pri vsakem posameznem predmetu, kadar pridemo do podobnih določb.

Omeniti moramo pa na vsak način že zdaj, da se kazni, izrečene po zakonih o pristojbinah ne morejo niti zniževati niti milostno odpuščati (člen 20 začasnega zakona z dne 27. junija 1921, št. 259, Ur. l. št. 100). Dokler se ne plačata redna in kazenska taksa, oblastva vloženega spisa ne smejo vzeti v poslovanje in ga tudi ne vračati lastniku.

Razen redne in kazenske takse ima stranka plačati pa še posebej po tar. post. 229 takse tarife takso za razsodbo, ki se plačuje v razmerju višine odmerjene kazni:

do vseh 100 dinarjev 5 dinar., preko 100 D do vseh 300 D 10 D preko 300 do 500 15 din., preko 500 do 1000 din 30 din., preko 1000 do 2000 din. 60 din., preko 2000 do 3000 din. 70 din. in na vsakih nadaljnjih 1000 dinarjev še po 5 dinarjev.

Ako bi kdo kolke ali taksne papirje ponarejal, jih razširjal ali pa sprejemal, dasi bi jih poznal, se kaznuje po splošnem kazenskem zakonu (z zaporom). Tudi poizkus se kaznuje. Poleg tega se obsodi obdolženec na petdesetkratni znesek vrednosti, na katero se glasi tak kolek ali papir.

Državni in samoupravni organi so pod lastnimi kaznimi dolžni paziti, da se predpisi glede kolkov in pristojbin natančno izpolnjujejo. Vsak poizkus prikrajšbe ima za posledico torej zažugano kaznen, ako pride dotična listina pred kak javni urad. Ker se pa listine izdajajo samo v ta namen, da se izkaže prejemnik z njo če treba pred gosposko, ne kaže drugega, ka-

kor da se predpisi glede kolkov in pristojbin natančno upoštevajo.

3. Pravna sredstva.

Kakor smo v I. poglavju razložili, se plačujejo takse ali v kolkih, ali pa neposredno. V prvem slučaju moramo določiti višino takse navadno mi sami, v drugem slučaju jo določa pa davčna oblast. Pri vlogah, pri raznih svedočbah in potrdilih, kakor tudi v mnogih drugih primerih, zlasti v sodnih in obrtnih zadevah, je treba kolkovati dotične listine, vloge in dr. pa tako, kakor zahteva dotični urad. Vsako protiviljenje je tu brezuspešno. Ako se ne plača zahtevani kolek, se vloga zavrne in zahtevano poslovanje ne izvrši.

Določbe o taksah so pa danes tako zamotane, da jih mnogokrat dva urada enako ne razlagata in da so pri enem in istem uradu glede mnogih določb posamezni uradniki raznega naziranja. Treba bo nebroj pojasnil in natančnejših določb ter čaka finančno upravo v tem oziru še velika naloga.

Če je pristojbina malenkostna, se pravno sredstvo (pritožba) sploh ne izplača. V onih slučajih pa, kjer se gre za kak večji znesek, ali kjer bi se neopravičen zahtevek prevečkrat ponavljal, naj se posluži stranka pravnega sredstva.

Na razpolago sta dve sredstvi:

a) prošnja za povračilo takse ali pristojbine;

b) pritožba zoper razsodbo, odločbo ali rešitev prvostopnih oblastev.

Gledé prošenj za povračilo je pripomniti, da ima vsakdo, od katerega oblastvo neutemeljeno pobere takso ali pristojbino ali večjo nego je treba, ali ki pomotoma izračuna in sam položi takso ali pristojbino, katere po zakonu ni bil dolžan plačati, pravico, da zahteva v 90 dneh od dne, ko je bila njegova taksa pobra-

na ali pomotoma položena, povračilo takse ali pristojbine od generalne direkcije posrednih davkov. Prošnje za povračilo se vlagajo pri onem oblastvu, ki je pobralo neutemeljeno ali večjo takso ali kjer je bila taksa pomotoma položena. Po preteku tega roka izgubi stranka pravico do zahteve.

Pri prekmorskih potnih listih se sme zahtevati povračilo takse, ako se je oseba v 10 mesecih domov vrnila ali pa če ji je tuje oblastvo nadaljnje popotovanje zabranilo, v 90 dneh od dne vrnitve v domovino. Tudi glede povračila takse za vstopnice so v tem oziru izjemne, ki jih bomo pozneje v svojem času navedli, kadar bomo obravnavali pristojbine na vstopnice.

Prošnje za povračilo taks (kolkov in pristojbin) niso zavezane nikaki taksi, torej so kolka proste. Ako se pa ugotovi, da je bila prošnja popolnoma neutemeljena, se pobere naknadno taksa za prošnjo (2 din.) in za rešitev (5 din.).

Kje se naj vlagajo prošnje za povračilo taks v onih primerih, kjer je kolkovala stranka kako listino sama z višjim kolkom nego je bilo treba, v pravilniku ni povedano. Po našem mnenju naredi stranka najbolje, ako jo vloži pri pristojnem davčnem uradu, ker je tendenca taksnega in pristojbinskega pravilnika sploh ta, da se bo poslovanje glede taks osredotočilo deloma pri davčnih uradih, deloma pa pri direkciji posrednih davkov v Beogradu ter v tem oziru finančna okrajna ravnateljstva ne pridejo v poštev. Prošnji je treba priložiti na vsak način tudi dotično listino. Prošnja se naslovi lahko na davčni urad, a v njej se naj navede izrečno zahtevek, da se naj predloži generalni direkciji posrednih davkov v rešitev. Navedejo se naj tudi natančno razlogi, ki govoré za manjšo pristojbino. V prihodnjih člankih bomo začeli seznanjati naše naročnike s posameznimi določbami

pristojbinske tarife, tako, da se bo do mogli orientirati samostojno tudi v tem oziru.

Omeniti imamo samo še pritožbe. Te je vlagati zoper morebitne razsodbe, odločbe ali rešitve prvostopnih oblastev generalni direkciji posrednih davkov. Dokler državni svet ne razširi svojih funkcij na vso kraljevino, je odločba generalne direkcije o posrednih davkih izvršna. Pozneje bo mogoča pritožba tudi na državni svet.

Pritožbe je izročati onemu oblastvu, odnosno uradu, ki je izdal prvo odločbo, in sicer v 15 dneh od dne, ko se je prejela ali priobčila razsodba, odločba ali rešitev. Pritožbo je kolkovati s kolkom za 5 din.

Nov priročen pristojbenik izide tokom decembra in bo obsegal na preko 200 straneh v sistematični, abecedno urejeni razpredelnici vse pristojbine v smislu novega, sedaj od zakonodajnega odbora narodne skupščine odobrenega začasnega pristojbinskega zakona, kakor tudi vse sodne in poštne pristojbine. Upoštevane so pa tudi še prejšnje, vsled posebnih zakonov in odredb veljavne pristojbine in olajšave. Knjiga stane broširana Din. 10.— kot priporočena tiskovina Din. 11.50, ter je jako praktična in neobhodno potrebna za vse pisarne, urade, trgovce in za privatnike, ki imajo posla s oblastmi. Radi omejene naklade je takoj naročiti pri izdajatelju: dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana. Pri naročilih nad 100 izvodov 10%ni, nad 500 izvodov 20%ni popust, denar je vpsolati ob naročilu ali pa nakazati na čekovni račun št. 10.368.

Sava Sekulić

agenturno - komis. zavod v Sarajevu sprejema zastopstva kakor tudi vsakovrstno blago v komisijo.

18

Telefonske pristojbine.

A. Naročniške pristojbine:

Naročniške pristojbine se odmerijo po sledečih skupinah na leto	Pri omrežju z				Opazke
	več		manj		
	kakor 500 naroč.				
	Din.	K	Din.	K	
a) Hoteli, tovarne, banke, hranilnice	2500	10000	2000	8000	Za napravo naročniške postaje je plačati: a)-h) 600 D = 2400 K, i) 300 D = 1200 K. Za razna tehnična dela se računajo posebej določene pristojbine.
b) Restavracije, kavarne, slaščičarne, bufeti, bari, pivnice, trgovine, agencije, menjalnice, gledališča, orfeji, bioskopi	2000	8000	1500	6000	
c) Delavnice, skladišča, podjetniške in inženirske pisarne	1800	7200	1200	4800	
d) Odvetniške in ekonomske pisarne, veleposestva, mestna podjetja, lekarne, tiskarne, penziji, klubi, društva, prostori za javne se- stanke	1500	6000	1000	4000	
e) Zdravniki s zasebno prakso	1000	4000	600	2400	
f) Časopisna uredništva	800	3200	500	2000	
g) Zasebniki, državne in samoupravne oblasti, gasilna društva, književna društva	500	2000	400	1600	
h) Državni uradniki in narodni po- slanci v zasebnih stanovanjih	400	1600	300	1200	
i) Poštni in brzojavni uradniki, Dobrodelna društva	200	800	150	600	

B. Pristojbine za pogovore.

a) v krajevnem prometu:

iz celice javne govornice . . . 1.— D = 4.— K

b) v medkrajevnem prometu:

I. pas do 100 km . . . 3.— D = 12.— K
II. pas do 200 km . . . 5.— " = 20.— "
III. pas do 400 km . . . 7.— " = 28.— "
IV. pas čez 400 km . . . 8.— " = 32.— "

c) telefonski poziv za vse pase . . . 3.— " = 12.— "

d) v mednarodnem prometu:

Ljubljana — Praga . . . 17.50 D = 70.— K
Maribor — Graz . . . 10.— " = 40.— "
Ptuj — Graz . . . 10.— " = 40.— "
Celje — Graz . . . 15.— " = 60.— "
Zidan most — Graz . . . 15.— " = 60.— "
Ljubljana — Graz . . . 25.— " = 100.— "
Maribor — Wien . . . 25.— " = 100.— "
Zidan most — Wien . . . 25.— " = 100.— "
Celje — Wien . . . 25.— " = 100.— "
Ptuj — Wien . . . 25.— " = 100.— "
Ljubljana — Wien . . . 30.— " = 120.— "

vse za govornico jednoto treh minut, za nujne pogovore trojna pristojbina.

Za pogovore a—c, ki se vršijo v času od 20. ure v soboto, do 8. ure v ponedeljek, je plačati tudi še trikratno pristojbino.

Frankovni primanjkljaj na pisemskih pošiljkah iz inozemstva.

Na Madridskem kongresu l. 1920 so se poštne uprave dogovorile za sledeče mednarodne pisemske pristojbine, izražene v zlatih centimih:

Za pisma do 20 g 50 zl. c., za vsakih nadaljnjih 20 g 25 zl. c.
Za dopisnice 30 zl. c.
Za tiskovine od vsakih 50 g 10 zl. c.
Za blagovne vzorce od vsakih 50 g 10 zl. c., (najmanj 20 zl. c.).
Za poslovne papirje od vsakih 50 g 10 zl. c., (najmanj 50 zl. c.).
Za priporoko, prejemno potrdilo 50 zl. c.
Za poizvednice, preklice itd. 100 zl. c.

Naša poštna uprava je določila razmerje teh pristojbin k tuzemski valuti takole: 100 zlatih centesimov = 2 din. = 8 kron. Za frankovalne primanjkljaje se dvigne od naslovnika načeloma dvojni manjkajoči znesek, ki se po navedenem ključu izračuna.

Valutno razmerje med zlatimi centesimi in domačo novčano jednoto si pa poštne uprave od slučaja do slučaja med seboj objavijo.

19

konzorcij svinčene rudnike v Mežiški dolini od avstrijske »Union« rudniške družbe. Angleška družba je pripravljena naši državi odstopiti 25% akcij. Ker država ne more tako velikega kapitala investirati v te rudnike, je priporočljivo, da se za akcije zanima privatni kapital.

Rumunsko posojilo v Švici. Rumunija je najela v Švici za 40 milijonov švicarskih frankov posojilo, in sicer 16 milijonov v denarju in 14 milijonov v poštenem, brzojavnem in železniškem materialu. Posojilo bo vrnjeno leta 1922, in sicer tako, da bo Rumunija izvozila žita v Švico 15.000 vagonov.

Čezina.

Povišanje agia pri uvozi carini. Počeni od 10. novembra se računa pri uvozi carini 100 zlatih dinarjev za 500 dinarjev v novčanicah oziroma 2000 K, medtem ko se je dosedaj zaračunjavala za 100 zlatih dinarjev 400 dinarjev ali 1600 kron. Povišani agio (400% namesto dosedanjih 300%) se plača za vse blago, za katerega do vstevši 9. novembra ni bila plačana uvozna carina. Povišani agio, se plačuje pri uvozi carini, sporednih pristojbinah. Pri monopolnih predmetih se računa monopolna taksa v razmerju 100 zlatih dinarjev za 200 dinarjev v novčanicah. Enako se računa pribitek pri luksuznem blagu, katerega seznam je bil objavljen v Uradnem listu št. 11/1921 po kurzu 100 zlatih dinarjev je jednako 200 dinarjev v novčanicah, torej s 100% agiom. — Pri izračunjavanju carine ad valorem se računa carina po v tarifi določenih odstotkih brez agio-pribitka. O podrobnostih bo izdala generalna direkcija carine še poseben pravilnik.

Kemične analize pri carinskem blagu. V zmislu odloka generalne direkcije carin z dne 29. oktobra 1921, C br. 69.819, so za službene analize carinskega blaga in za izdavanje preiskusnih spričeval za tako blago pristojni samo kemični laboratoriji, ki so osnovani pri posameznih carinarnicah.

Promet.

Vzpostavitev železniškega prometa z Madžarsko. Z ozirom na poročila o dogodkih na Madžarskem je ministrski svet sklenil, da se vzpostavi železniški promet z Madžarsko.

Pogajanja zaradi prometa s Reko odložena. Pogajanja, ki bi se imela pričeti med našo državo, Italijo in Reko glede prometa z Reko in Istro, so odložena, dokler ne izpolni Italija rapalske pogodbe ter ne evakuira tretjega pasa.

Beograd—Bukarešta. Po poročilih iz Bukarešte so vsi načrti za direktno zvezo Beograd—Bukarešta že gotovi. Z delom se začne prihodnje leto.

Kmetijstvo.

Nedeljsko kmetijsko šolo je osnoval na Dobrni pri Celju tamošnji nadučitelj Šmid. V tej šoli se poučujejo predmeti iz kmetijstva, posebno kmetijsko računstvo, šivanje itd. Sporedno s to šolo deluje javna ljudska knjižnica.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Za tekstilno industrijo. Neka dunajska tvrdka za barvanje in tiskanje blaga iz bombaža, volne in žide v pristojnih barvah ponuja svoje vzorce barv. Tvrdka preskrbi in dobavi vse potrebne kemikalije in je pripravljena preskrbeti tudi strokovnjaka - specialista. Naslov je interesentom na vpogled pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Paroplovni vozni red ogrsko-hrvatske parobrodarske družbe. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani naznanja, da vzdržuje ogrsko-hrvatska pomorska parobrodarska družba na Reki dve pospešeni potniškovni poti med Bakarjem in Kotorom ter sedem potniško tovornih prog in sicer: Bakar-Krk-Rab, Bakar-Senj-Obrovac, Bakar-Pag, Bakar-Metković, Rab-Senj-Bakar in Split, Metković-Korčula-Gruž. Natančen vozni red je interesentom v zbornični pisarni na razpolago.

Dobava stenja. Ravnateljstvo državne železnice v Subotici naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se vrši 18. decembra 1921 pismena ofertalna licitacija glede dobave raznovrstnega stenja. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobava, prodaja.

Razpis dobave železniških pragov. Razpisuje se dobava lesnega materiala za leto 1922. Množine in dimenzije so razvidne iz Uradnega lista št. 135. Dobava se mora izvršiti do dne 1. septembra 1922. Ponudbe naj se pošljejo obratnemu ravnateljstvu južne železnice, oddelku V/5 — obrat lokalnih železnic, v Ljubljani do dne 20. novembra t. l.

Dobava 5000 telefonov. Ministrstvo za pošto v Beogradu rabi 5000 telefonov, katere bo nabavilo. Interesenti dobne pogoje pri navedenem ministrstvu.

Trgovski register.

Vpisi v trgovski register. I. Vpisi so se nastopne firme: Ferdo Žagar, Bleč, trgovina z lesom. Anton Milavec, Dolenja vas, trgovina z lesom. Osvald Dobeic, Ljubljana, trgovina z mešanim blagom. Josip Gagel, Ljubljana, trgovina s čevlji in usnjarskimi izdelki na drobno in na debelo. Franc Kodela ml., Ljubljana, trgovina s konji. Ing. V. Nikolič, Ljubljana, trgovina s toaletnimi potrebščinami in izdelovanju toaletnih potrebščin. Anica Majcen, Rečica, trgovina z mešanim blagom in delikatesami. Joško Jelačin, Rudnik, trgovina z mešanim blagom in živino. Ivan Budkovič, St. Janž, trgovina z mešanim blagom. Anton Rojec, St. Vid pri Stični št. 3, trgovina z mešanim blagom in trgovina z živo in zaklano živino. Nande Doganec, Velike Lašče, trgovina z lesom. Matko Kranjc, Vrhnika, trgovina z mešanim blagom, z deželnimi pridelki in žganjetoč. — II. Izbrisale so se nastopne firme: Jos. Stadler, Ljubljana, trgovina z mešanim blagom, vsled opustitve. Alois Zorman, Ljubljana, branjstvo, vsled opusta obrta. Anton Gačnik, Novo mesto, krčmar in mesar, valed smrti imetnikove.

Razno.

Dr. Kumanudi se je vrnil. 9. t. m. se je vrnil v Beograd finančni minister dr. Kumanudi, ki se je mudil nekaj časa v Londonu in Parizu radi najetja zunanjega posojila.

Odlikovanja. »Službene Novine« objavljajo odlikovanja, podeljena onim, ki so si kot funkcionarji ljubljanskega velikega semnja za prireditve pridobili zasluge: z redom Sv. Save III. vrste so odlikovani: Fran Bonač, Dragotin Hribar, Vinko Majdič, Peter Kozina in dr. Valent. Krisper, z redom Sv. Save IV. vrste Ivo Jelačin, Avgust Žabkar in Jos. Costaperaria, z redom Sv. Save V. vrste pa Ivan Rebek in Engelbert Franchetti.

Delegacija ministrstva financ v Ljubljani objavlja sledeče: »Finančno ministrstvo je dovolilo, da se smejo od 1. januarja 1922 uporabljati še stari živinski potni listi s pogojem, da se jih dokoljuje do vrednosti po tarifni postavki 110 začasnega zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 (Uradni list št. 100) in da oblastvo kolke uniči in pristavi predpisano klavzuloc.

Prodaja drž. rudnika. Ministrstvo za šume in rude je odločilo, da se prodaja državni rudnik v Zabukovcu, ker se je izkazalo, da je eksploatacija rudnika v državni režiji neplodna.

Razdelitev naše države na administrativne oblasti. Zakon o razdelitvi države v oblasti je predložila vlada narodni skupščini. Država se bo po tem zakonu delila na 26 oblasti in sicer: 1. Bačka oblast; 2. Beograjska oblast s sedežem v Beogradu; 3. Bitoljska v Bitolju; 4. Braniševska v Požarevcu; 5. Varaždinska v Varaždinu, kateri pripadajo iz političnega okraja Murska Soba mesto in ob-

čina Dolnja Lendava, lendavska okolica in Dolnji Lakot; 6. Vrbaska v Banjaluki; 7. Dubrovačka v Dubrovniku; 8. Zagrebačka v Zagrebu; 9. Zetska na Cetinju; 10. Kosovska v Prištini; 11. Krajiška v Karlovcu (v katero spada tudi občina Osilnica); 12. Ljubljanska v Ljubljani. To oblast tvorijo politični okraji Črnomelj, Kamnik (razen občine Motnik), Trojane in Spitalič, Kočevje (razen občine Osilnica), Kranj z Jezerskim, Krško (razen občine Velika Dolina), Litija, Ljubljanska okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica, Brežice, Sevnica, občine Veliki Kamen in Mrčna sela okraja Kozje. Dalje Loška, razen občine St. Rupert. Iz županije reško-modruške pa občina Prezid. 13. Mariborska s sedežem v Mariboru. Njo tvorijo mesta Celje, Maribor in Ptuj, dalje politični okraji Ljutomer, Maribor, Murska Soba (razen Dolnje Lendave, mesta in občine, lendavske okolice in Dolnjega Lakota), Trbovlje, Ptuj okolica, Slovenji Gradec. Okraj Kozje (razen Velikega Kamna in Mrčna sela), sodni okraj okolica Celje, Vransko, Gornji-grad, Šmarje, Laško (razen občine St. Rupert), politični okraj Kamnik, občine Motnik, Trojane in Spitalič. 14. Mostarska v Mostaru; 15. Niška v Nišu; 16. Osiječka v Osijeku; 17. Podrinska v Šabcu; 18. Potiška v Bečkerek; 19. Raška v Novem Pazarju; 20. Sarajevska v Sarajevu; 21. Splitska v Splitu; 22. Skopska v Skoplju; 23. Tuzlanska v Tuzli; 24. Sumadijska v Kragujevcu; 25. Občina mesta Beograda in 26. Občina mesta Zagreba. Pod varaždinsko oblast pridejo občine: Dolnja Lendava mesto, Dolnja Lendava okolica in Dolnji Lakot. Pod zagrebaško oblast občina Velika dolina, pod Krajiško oblast (s sedežem v Karlovcu) občina Osilnica. Vsega skupaj se odcepi od Slovenije pet občin.

Najnovejša in najzanesljivejša naslovna knjiga za čehoslovaško industrijo in trgovino je katalog III. praškega vzorčnega velesejma. Ker bo ta knjiga mnogim našim čitateljem v veliko korist, opozarjamo naše interesente, da jo morejo naročiti pri Uradu praškega vzorčnega velesejma v Pragi I, Staromestská radnice. Ostale kataloge, katerih cena je bila 20 din., ima omenjeni Urad še v zalogi in se pošiljajo interesentom iz obrtnih, trgovskih in poljedelskih krogov na zahtevo brezplačno.

Glavno uredništvo »Almanah« kralj. S. H. S. obvešča vse naročnike in interese, da Almanah pri Hrvatskem štamparskem zavodu d. d. v Zagrebu ne bo iztiskan do srede oktobra, ampak šele decembra t. l. ker velikanski obseg (nad 1000 strani) in natančnost dela tega ne dopuščata. O tej za trgovino in industrijo važni izdaji priobčimo v kratkem natančnejše podatke. Almanah 1921—1922 bo vsem našim čitateljem važen pripomoček.

Združenje reklamnih zavodov. — Znani reklamni tvrdki »Blocknerjev zavod za oglaševanje v Zagrebu«, Jurjevska ulica 31 in oglasni oddelek »Medjunarodnog prometnog, novinskog i oglasnog zavoda d. d. v Zagrebu«, Ilica 31, ste se združili ter osnovali novo reklamno podjetje pod imenom »Interreklam d. d.« v Zagrebu. Družba bo delovala z vsemi sredstvi za izboljšanje poslovnega prometa potom uspešne reklame. Vodstvo novega podjetja je v spretnih rokah gg. M. Dukesa, upravnika Blocknerjevega zavoda in I. Scharza, ravnatelja Medj. prom. nov. i oglasnog zavoda d. d. Združenje navedenih dveh tvrdk je vzbudilo živahno zanimanje, ker bo gotovo ugodno uplivalo na naše gospodarske razmere.

Tržna poročila.

Trg.

Maksimalne cene v Mariboru. Občinsko sodišče za pobijanje draginje je v seji dne 5. t. m. določilo maksimalne cene za naslednje živilske potrebščine: Mleko 1 8 K, maslo surovo 76 K, maslo 90 K, sir kg 14 K, slanina (špeh) 52 do 60 K za kg po debelosti, slanina prekajena 66 K, papricirana 72 K, drobovina: jezik sveži 20 K, vampi 6 K, pljuča 6 K,

oblisti 16 K, gobei 8 K, možgani 16 K, parklji 5 K, yime 8 K, koj 20 in 30 K za kg, telečje meso 18 in 20 K za kg. — Nove cene so stopile v veljavo v sredo, dne 9. novembra.

Živina.

Na sadnjem živinskem semnju v Ljubljani je bila kupčija srednja. Italijanska prepoved uvoza naše živine je nekoliko vplivala na cene. Za 1 kg žive teže so bile sledeče cene: Voli I. vrste 20 do 24 K, II. vrste 17 do 20 K, krave 12 do 14 kron.

Kože. Praga, 8K po kg: kože mladih krav do 24½ kg 21.30, od 25—39½ 23—25, od 40 kg dalje 24.80, volovje kože do 24½ kg 21.30, od 30—39½ volovje kože iz Slovaške 18.40—23, iz Madžarske 18.20, kravje kože do 24½ 21.30, od 25 do 29½ 20, od 30—39 in pol 21, od 40 dalje 22.50—22.70, telečje kože I. vrste 30—31.70, II. vrste 30.50, III. vrste 35.40 do 35.70.

Poljski pridelki.

Poročilo o poljskih pridelkih: Subotica: pšenica 1240—1250, stara koroza 970—975, oves 808—880. — Sombor: nova koroza 860—875, stara koroza 960—976, nularica 1760—1780. — Darda: pšenica 1190—1230, rž 1030 do 1050, ječmen 1140—1155, nova koroza 880—890, oves 1740—1760. — Ruma: pšenica 1220—1230, ječmen 1180—1185, stara koroza 970—980, nularica 1720—1740. — Kula: pšenica 1230—1235, nularica 1740—1750, nova koroza 850—860, stara koroza 950—970, oves 820—830. — Sarajevo: nularica 1770 do 1780, stara koroza 90—1000.

Borza.

Zagreb, devize: Berlin 127—136, Bukarešta 200, Milan 1100—1250, London 1200—1250, Pariz 2000—2175, Praga 320—355, Švica 5300—5600, Dunaj 5.70, Budimpešta 29—30. Valute: rublji 15—25, napoleonor 1100, nemške marke 135—142, ital. lire 1100—1200.

Jadranska banka 1550—1600.

Ljub. kreditna banka 880—895.

Slovenska banka 520—528.

Trbov. premogok. družba 835—870.

Curih, Berlin 1.90, Newyork 5.32, London 21.00, Pariz 38.65, Milan 22.05, Praga 5.50, Budimpešta 0.45, Zagreb 1.50, Bukarešta 3.50, Varšava 0.17, Dunaj 0.17, avstrijske žig. krone 0.12.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke in deklice ter posebno izbiro najnovejših damskih **Franjo Cerar**, slavnih modelov. **Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.**

Različne torbice (cekarje), različna stojala za cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se sprejemajo različni stari klobuki in slavniki v Ljubljani pri tvrdki Kovačević in Tršan, Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto

Plavžarski koks

oddaja tvrdka

Anton Tonejc in drug,
Maribor.

Cena po dogovoru.

SLOVENSKA BANKA
LJUBLJANA, Krekov trg 10, nasproti „Mestnega Doma“

Obreduje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje se bančne posle najkulantnejše.
Vplačana delniška glavica K 30.000.000.
Telefon št. 567. — Čekovni račun št. 12.200.

Underwood

najboljši ameriški pisalni
stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in
ročno pisavo potem ne-
izrabljive stekl. plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
 Moderno vrejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühleisen)
nasproti Križanske cerkve.

Ign. Žargi = „Pri nizki ceni“

Ljubljana, Sv. Petra c. 3.

Trgovina z drobnim, pletenim in modnim
blagom ter raznim perilom in kravata-
mi na debelo in drobno.Velika izbira potrebščin za
krojače in šivilje.

ŽELEZNIŠKE PRAGOVE

 BUKOVE IN HRASTOVE, (OBOJESTRANSKA BANČNA GARAN-
CIJA) KAKOR TUDI DRUGE IZVOZNE PREDMETE, PONUDITE
FRANKO ŠPILJE, UVOZNI TVRDKI JANKO LAVRIČ, STRAS-
BOURG, RUE CHARLES APPELL 1, BRZOJAVNI NASLOV „SLO-
VENIA STRASBOURG“

 Sprejema vloge
na hranilne knjižice
žiro in druge vloge
po najugodnejših
pogojih.

Jadranska banka

 Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor,
Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Trst, Wien,
Zadar, Zagreb.

 Izvršuje vse bančne
posle po najugod-
nejših pogojih.

 Poslovne zveze z vsemi večjimi
kralji v tu- in inozemstvu.

 VELETRGOVINA
Gregorc & Verlič
 Ljubljana

 priporoča
 špecerijsko, koloni-
 jalno blago in vsako-
 vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna posrežba!

Brzjavlj: GRELIČ.

Telefon interurb. stev. 246.

Zahtevajte cenike!

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavlj: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak

za znotraj.

SUPERFINE COPAL

BODY VARNISH.

Lak za kočije, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočije, fini.

PALE PLATTING

VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. ak.

PALE PLATTING

VARNISH UNIVERSE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VARNISH.

Lak za kočijske sta

najfinejši.

Priznana najboljša in
zanesljiva kakovost:
 barve za obleke, vse
 vrste barv, suhe in olj-
 nate, mavec (Gips),
 mastenec (Federweiss),
 strojno olje, karbolneje,
 steklarski in mizarski
 klej, pleskarski, slikar-
 ski in mizarski čopiči,
 kakor tudi drugi v to
 stroko spadajoči
 predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK

VARNISH.

Lak za gvozdje, japan.

FINE JAPAN BLACK

VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK

VARNISH

Japan. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK

VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE.

Emajl beli.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rdeč,

zelen.

FINE ENAMEL

VARNISH WHITE.

Emajl beli, izredno fini.

Edina razprodaja vseh vrst

specijalnega mavca - gipsa

za celo kraljevino SHS.

 Tvornic: Stanz, Kindberg, Sem-
 merling, Schottwien, Puchberg,
 Ausseewiesen etc., nudi po najnižji
 ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Ošljek, Novi Sad, Zemun

Rosta Novakovič

veletrgovina mavca

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Dular & Fabiani

veletrgovina
manufakture

Ljubljana, skladišče Balkan.

Priporoča svojo bogato zalogo
po najnižjih cenah.

Samo na debelo.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznoversno žganje

moko

in deželne pridelke
raznoversno rudninsko
vodo,
 Lastna pražarna za kavo
 in mlin za dišave
 z električnim obratom.
 Ceniki na razpolago.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

 MANUFAKTURNA
 blagovnica na debelo